

Faced with a passage in the original language, the translator must ask himself:

1. What does the author say?
2. What does he mean?
3. How does he say it?

This method of analysis may be applied to the paragraph, to the sentence, or even the phrase.

Meanwhile, a translator should pay attention to the three aspects of an utterance, i.e., the verbal, syntactic, and semantic aspects. The verbal aspect is reflected by the sentences in the work. The syntactic aspect involves the interrelation of the parts of the text. The semantic aspect involves the global sense of the utterance, the theme it evokes.

Translatability of the literary style of original works has been reaffirmed, and guiding principles and proper methods have been given. Literary translators must consider the reproduction of the original style as their common goal and strive for it in their work.

Література:

1. Baker, M. 'Towards a Methodology for Investigating the Style of a Literary Translator', *Target* 12(2): 241-266. 2000
2. Barry, P. *Beginning Theory: An Introduction to Literary and Cultural Theory*. Manchester: Manchester University Press. 2002
3. Bennett, A., and Royle, N. *Introduction to Literature, Criticism and Theory*. London: Longman. 2004
4. Boase-Beier, J. 'Mind Style Translated', *Style* 37(3): 253-265. 2003
5. Boase-Beier, J. *Stylistic Approaches to Translation*. Manchester: St Jerome Publishing. 2006

Хонга С. М.

ОСОБЛИВОСТІ ВИСВІТЛЕННЯ ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ МАРІЇ МОНТЕССОРІ В ІНФОРМАЦІЙНО- БІБЛІОГРАФІЧНОМУ РЕСУРСІ «ВИДАТНІ ПЕДАГОГИ УКРАЇНИ ТА СВІТУ» ДНПБ ІМ. В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Сьогодні, в умовах сучасного інформаційного суспільства актуальними питаннями для дослідників історії педагогіки, науковців, бібліотечних працівників стали: формування біографічних інформаційних ресурсів, способи подання біографічних матеріалів на сайтах бібліотек тощо. Адже саме ці ресурси представляють проаналізовані та синтезовані знання в онлайн-режимі, котрі підготовлені для передачі споживачам у вигляді документально фіксованої бібліографічної інформації.

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського (далі ДНПБ) як структурна частина НАПН України та провідна наукова установа, що здійснює інтеграцію та поширення педагогічного біографічного знання в Україні, на веб-сайті представляє

інформаційно-бібліографічний ресурс *«Видатні педагоги України та світу»*. Ресурс створюється фахівцями ДНПБ з 2008 р. та «...популяризує кращі здобутки вітчизняної та зарубіжної науки про освіту, педагогіку й психологію шляхом консолідації інформації про визначних вітчизняних і зарубіжних осіб, зокрема висвітлення їх життя, діяльності, творчої спадщини [1, с. 225]. Як доречно зауважує керівник та впроваджувач ресурсу, доктор педагогічних наук Л. Д. Березівська: «Інформаційно-бібліографічний ресурс «Видатні педагоги України та світу цілісно представляє життєвий шлях і науковий доробок певної відомої постаті й відображає ступінь її дослідженості в науковому просторі, а це сприяє поглибленню інформаційних запитів віддалених користувачів, зокрема науковців, викладачів, студентів, аспірантів, докторантів України та світу, із різноманітних проблем історії національної й зарубіжної освіти...» [3, с. 2].

Ресурс постійно доповнюється та розширюється новими біографічними фактами й культурно-історичними подіями. На сьогодні він висвітлює понад 58 персоналій, серед яких вагоме місце займає постать відомого італійського педагога-гуманіста Марії Монтессорі (1870–1952).

Цього року виповнюється 150 років від дня народження Марії Монтессорі. Починаючи з ХХ ст. і до сьогодні педагогіка авторки є однією з найзатребуваніших методик розвитку дитини у світі, існують десятки тисяч шкіл Монтессорі (дитячих садків, початкових шкіл, гімназій, ліцеїв тощо). «Одним зі стратегічних напрямів удосконалення української дошкільної освіти є вивчення творчої спадщини педагога-гуманіста, яка зуміла довести оригінальну теорію вільного виховання до технологічного рівня й успішно реалізувати її на практиці» [18, с.4]. Як неодноразово зазначають українські дослідники творчості Марії Монтессорі: «... звернення до педагогічних ідей Марії Монтессорі в Україні актуальне у зв'язку, по-перше, з очевидним соціальним запитом українського суспільства на виховання вільної особистості, яка випереджувально реагує на соціально-економічні зміни у суспільстві й адаптується до них, здатна до самореалізації особистості; по-друге, з упровадженням педагогічного зарубіжного досвіду і відсутністю наукових рекомендацій щодо його практичної реалізації в умовах реформування системи освіти в Україні» [18, с. 5].

Сторінка «Марія Монтессорі» в електронному інформаційно-бібліографічному ресурсі «Видатні педагоги України та світу» створена фахівцями бібліотеки – молодшим науковим співробітником ДНПБ Гордій О. О. та доповнена кандидатом філологічних наук, старшим науковим співробітником відділу педагогічного джерелознавства та біографістики Хоптою С. М. й представлена у таких рубриках: *«Біографія»*, *«Бібліографія праць М. Монтессорі»*, *«Бібліографія публікацій про життя та діяльність»*, *«Повнотекстові документи»*, *«Фотогалерея»*, *«Навчальні заклади, які працюють за системою М. Монтессорі»*.

У рубриці: *«Біографія»* подано стислу характеристику життя й творчості письменниці, окреслено творчий шлях та педагогічні ідеї Марії Монтессорі, синтезовано основні віхи діяльності.

У Рубриці *«Бібліографія праць М. Монтессорі»* подано праці педагога, з якими можна познайомитись у фондах ДНПБ ім. В. О. Сухомлинського, зокрема: «Дом ребенка. Метод научной педагогики» (1913) [9], «Руководство к моему методу с прибавлением статьи Р. Ландеберг «Опыты школ в Англии по методу Монтессори» (1916) [11], «Арифметика в детском саду» (1922) [7], що містить дидактичні матеріали з математики, особливості роботи з якими висвітила Ю. Фаусек [16]; «Метод наукової педагогіки та практики його в Домах для дитини» (1913) [10] тощо.

У рубриці *«Бібліографія публікацій про життя та діяльність»* частково подано наукові надбання про життя та творчу діяльність педагога з фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та інших бібліотек. Серед них відзначимо рідкісні праці Ю. І. Фаусек «Грамматика у маленьких детей по Монтессори» (1928) [12], «Детский сад Монтессори: опыты и наблюдения в течение двенадцати лет. Работы в дет. садах по системе Монтессори» (1926) [13], «О внимании у маленьких детей: (по Монтессори)» (1922) [14], «Обучение грамоте и развитие речи по системе Монтессори: с 12 рис. в тексте» (1924) [15], «Обучение счету по системе Монтессори» (1924) [16], «Развитие интеллекта у маленьких детей: (по Монтессори)» (1922) [17] тощо. Зберігається у дисертаційному фонді ДНПБ і дисертація кандидата педагогічних наук А. М. Ільченко «Ідеї раннього і вільного виховання дітей з обмеженими розумовими можливостями у педагогічній спадщині М. Монтессорі» (2007) [6].

У рубриці *«Повнотекстові документи»* подано рідкісні видання із фонду ДНПБ «Дом ребенка. Метод научной педагогики» (1913) [9], «Руководство к моему методу: С прибавлением статьи Р. Ландсберг “Опыты школ в Англии по методу Монтессори”» (1916) [11], фрагменти педагогічних творів авторки, перекладених з англійської мови, котрі надруковані в посібнику І. М. Дичківської, Т. І. Поніманської «М. Монтессорі: теорія і технологія» [5], («Про принципи моєї школи», «Самовиховання і самонавчання в початковій школі», «Всотуючий розум» тощо); посібник І. М. Дичківської, Т. І. Поніманської «М. Монтессорі: теорія і технологія» [5]; книги «Дети – другие: Взрослый как обвиняемый. Часть Ъ», «Дом ребенка. Метод научной педагогики» [8] тощо.

Рубрика «Фотогалерея» представляє світлини, марки та грошові одиниці із зображенням педагога, пам'ятні дати й події, які увіковічують ім'я видатної діячки: світлини Марії Монтессорі, котра виступає на третьому міжнародному конкурсі з підготовки Монтессорі-вчителів у Римі (Італія), 1915 р., квартиру-музей Марії Монтессорі в Амстердамі, будинок у місті К'ярвалле, поштову марку, випущену італійською поштою у 2007 р. на честь століття відкриття першого Будинку дитини Марії Монтессорі, індійську марку, присвячену 100-літтю від дня народження М. Монтессорі, банкноту Італії, присвячену М. Монтессорі, пам'ятник Марії Монтессорі на католицькому кладовищі, неподалік від міста Ноордвік (Голландія),

(1952 р.), пам'ятну табличку на будинку, в якому жила Марія Монтессорі тощо.

Рубрика «Навчальні заклади, які працюють за системою М. Монтессорі», репрезентує список тих закладів, які працюють за методикою Марії Монтессорі в Україні (Джерело: Всеукраїнська асоціація Монтессорі-вчителів – URL <http://montessoriasociation.org.ua/uk>).

Отже, сторінка «Марія Монтессорі» в електронному інформаційно-бібліографічному ресурсі «Видатні педагоги України та світу» є тим навчальним контентом, який слугує джерельною базою для науковців, педагогів, викладачів історії та теорії педагогіки. Матеріалом та інформацією Сторінки «Марія Монтессорі» можна користуватись при написанні наукових робіт (магістерських, дисертацій), розробленні окремих спецкурсів з педагогіки, при підготовці до лекцій тощо. Подальших досліджень потребує вивчення використання Монтессорі-педагогіки в освітньому українському просторі на різних рівнях модернізації теорії, враховуючи вимоги науково-технічного прогресу, тенденції соціального розвитку суспільства та нові підходи до її педагогічної системи.

Література:

1. Березівська Л. Д. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського як інтегратор і поширювач педагогічного біографічного знання. *Українська біографістика* : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2015. Вип. 12. С. 283–295.
2. Березівська Л. Д. Електронний інформаційно-бібліографічний ресурс «Видатні педагоги України та світу» як основа професійної підготовки педагогів. *Освіта для миру* : зб. наук. пр. учасників VIII Укр.-пол. / Пол.-укр. наук. форуму (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / МОН України та ін. Київ ; Переяслав-Хмельницький, 2019. Т. 2. С. 222–228.
3. Березівська Л. Д., Деревянко Т. М. Електронний ресурс «Видатні педагоги України та світу» й онлайн-проект «Ми стоїмо на плечах наших попередників: Видатні педагоги-ювіляри». *Вісн. Нац. акад. пед. наук України*. 2020. Т. 2, № 1. URL: <http://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/54/83> (дата звернення: 10.07.2020).
4. Видатні педагоги України та світу : інформ.-бібліогр. ресурс / наук. керівник проекту Л. Д. Березівська. *Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського* : офіц. сайт. URL: <http://dnrb.gov.ua/ua/інформаційнобібліографічні-ресурси/видатні-педагоги/> (дата звернення: 10.07.2020).
5. Дичківська І. М., Поніманська Т. І. М. Монтессорі: теорія і технологія. Київ : Слово, 2009. 304 с.
6. Ільченко А. М. Ідеї раннього і вільного виховання дітей з обмеженими розумовими можливостями у педагогічній спадщині М. Монтессорі : дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.03 «Корекційна педагогіка» / Ін-т спец. педагогіки АПН України. Київ, 2007. 227 с.
7. Монтессорі М. Арифметика в детском саду / пер. с итал. Ю. П. Фаусек. Петроград : Начатки знаний, 1922. 48 с.
8. Монтессорі М. Дети – другие / пер. с нем. Н. Нефедова. М. : Карапуз, 2012. 334 с.
9. Монтессорі М. Дом ребенка. Метод научной педагогики / пер. с итал. С. Г. Займовского. М. : Задруга, 1913. XXVI, 339 с.

10. Монтессори М. Метод научной педагогики, применяемый к детскому воспитанию в Домах ребенка : пер. со 2-го итал., испр. и доп. изд. М. : Задруга, 1913. VII, 316 с.
11. Монтессори М. Руководство к моему методу / пер. Р. Ландсберг. М. : Типо-литогр. Т-ва И. Н. Кушнерев и К^о, 1916. 63 с.
12. Фаусек, Ю. Грамматика у маленьких детей по Монтессори. М. ; Л. : Госиздат, 1928. 76 с.
13. Фаусек, Ю. Детский сад Монтессори : опыты и наблюдения в течение двенадцатилет. работы в дет. садах по системе Монтессори. Изд. 2-е, испр. М. ; Л. : Госиздат, 1926. 224 с.
14. Фаусек, Ю. О внимании у маленьких детей : (по Монтессори). Петроград : Начатки знаний, 1922. 16 с.
15. Фаусек, Ю. Обучение грамоте и развитие речи по системе Монтессори. Л. : Госиздат, 1924. 115 с.
16. Фаусек, Ю. Обучение счету по системе Монтессори. Л. : Госиздат, 1924. 120 с.
17. Фаусек, Ю. Развитие интеллекта у маленьких детей (по Монтессори). Петроград : Начатки знаний, 1922. 23 с.
18. Чепіль М., Дудник Н. Педагогіка Марії Монтессорі : навч. посіб. / Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка. Київ : Слово, 2017. 271 с.